

på gældskrisen af både Verdensbanken og IMF, er gældskrisen langt fra løst. For mange landes vedkommende er den blevet uddybet.

Koblingen mellem gældslettelse og strukturtilpasning er derfor i Enhedslistens øjne et skridt væk fra vejen mod social udvikling.

I forbindelse med vedtagelsen af gældslettelsesprogrammet HIPC erklærede både Verdensbanken og IMF, at gældslettelsen havde til formål at styrke social udvikling, herunder de sociale sektorer. Desværre blev denne erklæring uden videre påhæftet i sidste stund, uden at den fik nogen betydning for strukturtilpasningsprogrammernes indhold. Der var udelukkende tale om ekstra betingelser, som måtte opfyldes for at komme i betragtning til gældslettelse.

Strukturtilpasningsprogrammerne lægger sig dog reelt i vejen for en opprioritering af noget som helst statsligt initiativ. Den sociale dimension i HIPC er således hul.

Danmarks støtte til fondene til afdrag på gæld kan forstås på flere måder. Støtten kan forstås således, at Danmark skal have mulighed for at forsøge at påvirke det videre forløb således, at de sociale sektorer styrkes. Den kan imidlertid også forstås sådan, at Danmark direkte skal spille rollen som IMF's daglige vagthund på ESAF-betingelsernes grundlag. Det er uklart. Også efter ministerens svar på spørgsmål af 2. december 1998. Af økonomiministerens notat om den danske holdning til ESAF og HIPC (af 27. november 1998) fremgår det imidlertid, at regeringen nærer en tyrkeretro på, at programmerne i sig selv vil fremme social udvikling. Enhedslisten har derfor ikke fået nogen grund til at tro, at Danmark kan eller vil benytte den position, der opnås gennem bidragene til fondene, til styrkelse af de sociale sektorer, endsiige til at sætte social udvikling i gang.

Havde der været udsigt til en betragtelig nedskrivning af de årlige tilbagebetalinger på nærværende landes gæld, kunne der argumenteres for, at HIPC-initiativet pegede frem mod en budgetsituation i de pågældende lande, hvor det ville være muligt at løsgøre midler til opprioritering af de sociale sektorer og sætte social udvikling i gang.

Og ganske vist vil HIPC-initiativet føre til en vis nedskrivning af gælden til et »bæredygtigt niveau«. Det »bæredygtige niveau« er dog ikke andet end det, som de forgældede lande med en uhyre beslaglæggelse af samfundsmæssige ressourcer vil være i stand til at betale.

Tidligere erfaringer har vist, at der ikke vil være tale om en nævneværdig reduktion i de årlige tilbagebetalinger. Om nogen reduktion overhovedet. IMF og Verdensbanken har således brugt Mozambique som et slags prestigeprojekt. Verdens fattigste land skulle være et eksempel på, hvordan HIPC kunne fremme social udvikling, bl.a. gennem øget prioritering af de sociale sektorer. De to institutioner har således slynget om sig med store tal på, hvor meget Mozambique ville tjene på gældslettelsesinitiativet, men har været hemmelighedsfulde omkring detaljerne. I maj 1998 fremviste det britiske finansministerium tal, der viste, at Mozambique ikke ville vinde noget på gældslettelsesinitiativet. I hvert fald ikke i de første mange år. Det blev i august bekræftet af den mozambiquiske regering.

I svar på spørgsmål til ministeren har Finansudvalget fået nogle tal på reduktionerne af den samlede gæld, men ikke på reduktionerne i gældstilbagebetalingerne, hvad der er afgørende. Ministeriets tal er desuden givet uden kildehenvisninger. Desværre gør HIPC-initiativets hidtidige historie også dette spørgsmål vigtigt.

Derfor: Selv efter 3-6 års økonomisk hestekur med alvorlige udviklingsmæssige konsekvenser, formentlig med økonomisk stagnation og med øget fattigdom kan de pågældende lande se frem til at skulle betale omtrent det samme som før.

Det er ikke gældslettelse med et socialt ansigt. Det er endnu et nyliberalistisk skoleridt med det ene formål at sikre fortsat gældsbetjening og fortsat strukturtilpasning.

Enhedslisten er meget opsat på, at Danmark bidrager aktivt til løsning af gældsproblemerne for de fattige lande. Det må ske gennem gældslettelsesstrategier, der aktivt fremmer social udvikling.

Desværre må vi konstatere, at den nuværende danske strategi hverken går i retning af løsninger på gældsproblemerne eller fremmer social udvikling.